

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
СРЕДНЕКОРСИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул. Молодежная, д.13, д. Средняя Корса,
Арский муниципальный район, 422024

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
УРТА КУРСА
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
Яшыләр ур, 13 нче йорт, Урта Курса авылы,
Арча муниципаль районы, 422024

Тел. (84366) 53-4-32, факс (84366) 53-4-32. E-mail: Skor.Ars@tatar.ru

**Арча муниципаль районы Урта Курса авыл жирлеге башкарма комитеты
КАРАРЫ**

«27» декабрь 2016 ел

№ 22

**Муниципаль мәгълүмат
системаларының эшләве һәм
алардан файдалану тәртибе
турындагы нигезләмәне раслау
хакында**

«Мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре һәм мәгълүматны яклау турында» 2006 елның 27 июлендәге 149-ФЗ номерлы Федераль закон, «дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль законның 4 статьясы, Россия Федерациисе Хөкүмәтенен «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә тәбәк һәм муниципаль мәгълүмат системаларына бердәм таләпләр турында» 2013 елның 28 ноябрендәге 1091 номерлы каары нигезендә "дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне, Урта Курса авыл жирлеге башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ**:

1. Урта Курса авыл жирлегенен муниципаль мәгълүмат системаларының эшләве һәм алардан файдалану тәртибе турында күшымтада бирелгән Нигезләмәне расларга.

2. Өлеге каарарны Арча муниципаль районының рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында урнаштырырга.

3. Өлеге каарарның утәлешен тикшереп торуны үз өстемә алам.

Урта Курса авыл жирлеге башкарма комитеты

Р.Р. Вафина

Урта Курса авыл жирлеке башкарма
комитетының
«27» декабрь 2016ел, № 22 карарына
кушымта

**Урта Курса авыл жирлеке муниципаль мәгълүмат системаларыннан
файдалану һәм эшләү тәртибе турында**
НИГЕЗЛӘМӘ

I. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә жирлекнең муниципаль мәгълүмат системаларын гамәлгә керту, эксплуатацияләү һәм исәпкә алу, муниципаль мәгълүмат ресурсларын файдалану, шулай ук муниципаль мәгълүмат ресурсларын яклау тәртибен билгели.

1.2. Әлеге Нигезләмә максатлары өчен түбәндәге тәшенчәләр һәм билгеләмәләр кулланыла:

- мәгълүмат - аларны тапшыру рәвешенә бәйсез рәвештә белешмәләр (хәбәрләр, мәгълүматлар);
- муниципаль мәгълүмат системасы - мәгълүмат базаларында булган һәм аны эшкәртүне тәэммин итә торган, тәзелгән, сатып алынган, жирлек бюджеты акчалары исәбеннән тупланган мәгълүмат технологияләре һәм техник чараптар жыелмасы;
- муниципаль мәгълүмат ресурслары - муниципаль мәгълүмат системаларындағы мәгълүмат;
- муниципаль мәгълүмат системасы операторы - жирле үзидарә органы, аның структур бүлекчәсе (жирлек башкарма комитетының вәкаләтле вазыйфаи заты), муниципаль предприятие яисә мәгълүмат системасын эксплуатацияләү, шул исәптән мәгълүмат базасындағы мәгълүматны эшкәрту эшчәнлеген гамәлгә ашыручы учреждение (алга таба - оператор);
- муниципаль мәгълүмат системасы заказчысы (алга таба - заказчы) - жирлек башлыгы, жирлекнең башкарма комитеты, законнарда билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә мәгълүматка ия булучының хокукларын гамәлгә ашыручы һәм жирлекнең муниципаль мәгълүмат ресурсының дөреслеген, актуальлеген һәм ачыктығын тәэммин итүче затлар;
- муниципаль мәгълүмат системалары реестры - муниципаль мәгълүмат системасы, анда электрон формаль рәвештә муниципаль мәгълүмат системалары структурасы һәм эчтәлеге тасвирилган (алга таба - Реестр).

Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган башка тәшенчәләр «Мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре һәм мәгълүматны яклау турында» 2006 елның 27 июлендәге 149-ФЗ номерлы Федераль законда, «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль законда (алга таба - контракт системасы турындағы федераль закон) һәм «Дәүләт органдары һәм жирле үзидарә органдары эшчәнлеге турында мәгълүмattan файдалануны тәэммин итү турында» 2009 елның 9 февралендәге N 8-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән мәғънәләрендә кулланыла.

1.3. Жирлек бюджеты акчалары исәбеннән туплана торган муниципаль мәгълүмат системаларына жирлекнең башкарма комитетына караган искәрмә хокуклары.

1.4. Муниципаль мәгълүмат системалары жирлекнең жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыру һәм төрле дәрәҗәдәге хакимият органнары арасында мәгълүмат алмашуны тәэмин итү максатларында төzelә.

II. Муниципаль мәгълүмат системаларының төп бурычлары һәм аларны төзу һәм эксплуатацияләү принциплары

2.1. Муниципаль мәгълүмат системаларын төзу һәм эксплуатацияләү буенча жирлекнең жирле үзидарә органнары эшчәnlеге нәтижәле һәм сыйфатлы муниципаль идарәне тәэмин итүгә, жирлекнең социаль һәм икътисадый үсешенең стратегик һәм оператив бурычларын хәл итүгә юнәлтергә тиеш.

2.2. Муниципаль мәгълүмат системаларын төзу һәм эксплуатацияләү өлкәсендә төп принциплар түбәндәгеләр:

- законлылык;
- мәгълүмати-технологик инфраструктура элементларын унификацияләү, типовой чишелешләрдән файдалану;
- жирле үзидарә органнары эшчәnlегенә максималь мәгълүмат бирү;
- системалы якын килү;
- муниципаль мәгълүмат системаларын интеграцияләү.

2.3. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системалары эшчәnlегенең төп принциплары түбәндәгеләр:

- 1) һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматның ачыклығы һәм ачыклығы;
- 2) контракт системасы турында федераль законда каралган бердәм таләпләрдән, принциплардан һәм алымнардан, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән сатып алулар өлкәсендә региональ һәм муниципаль мәгълүмат системаларына карата Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актларында бердәм таләпләрдән файдалану.

3) тышкы системалар белән интеграцияләү юлы белән мәгълүматны иkelәтә кертүне тәшереп калдыру;

4) мәгълүмattan файдалануны чикләү белән тәэмин ителә торган муниципаль мәгълүмат системаларында катнашучыларның мәгълүматы конфиденциальләгә.

2.4. Муниципаль мәгълүмат системаларын төзу һәм эксплуатацияләү өлкәсендә төп бурычлар:

- яңа мәгълүмати системалар булдыру, шулай ук булган муниципаль мәгълүмат системаларын үстерү һәм камилләштерү;
- кабатлануны бетерү һәм мәгълүмати системалардан файдалануның нәтижәлелеген арттыру;
- гражданнар һәм оешмаларның мәгълүmattan файдалану хокукын гамәлгә ашыруны тәэмин итү;
- жирле үзидарә органнары эшчәnlеген сыйфатлы һәм нәтижәле мәгълүмати тәэмин итү, шулай ук мәгълүмати, шул исәптән электрон хезмәттәшлекне камилләштерү өчен шартлар тудыру;
- муниципаль мәгълүмат системаларын төзүгә, модернизацияләүгә, сатып алуга һәм эксплуатацияләүгә бюджет чыгымнарын оптимальләштерү;
- муниципаль мәгълүмат системаларын төзүгә һәм эксплуатацияләүгә ярдәм итә торган хокукий һәм икътисадый механизмнар булдыру;
- мәгълүматны яклау.

2.5. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасы түбәндәгә бурычларны хәл итү өчен билгеләнгән:

1) заказчылар тарафыннан планлаштыруны автоматлаштыру һәм аларга мәгълүмати-аналитик ярдәм күрсәтү, сатып алуларны ғамәлгә ашыру, шулай ук товар сатып алуларны, эшләр башкаруны планлаштыру, тәэммин итүчене (подрядчыны, башкаручыны) билгеләү һәм контрактларны, гражданлық-хокук шартнамәләрен башкару этапларында мониторинглау.

2) бердәм мәгълүмат системасында аны эксплуатациягә керткәнче урнаштырылыша тиешле мәгълүматны гомумроссия рәсми сайтында урнаштыруны автоматлаштыру;

3) сатып алулар өлкәндә аны файдалануга керткәннән соң бердәм мәгълүмат системасы белән мәгълүмати хезмәттәшлекне тәэммин итү;

4) үзәкләштерелгән сатып алулар вакытында (вәкаләтле органнар, вәкаләтле учреждениеләр катнашында сатып алуларда) һәм махсуслаштырылган оешмалар катнашында электрон имза акчаларыннан файдаланып, электрон формада мәгълүмати хезмәттәшлекне автоматлаштыру һәм тәэммин итү;

5) муниципаль район бюджетын һәм жирлек бюджетын үтәүнен автоматлаштырылган системалары белән мәгълүмати хезмәттәшлекне автоматлаштыру һәм тәэммин итү.

III. Муниципаль берәмлекләрдә мәгълүмат системаларын төзү, сатып алу һәм эксплуатацияләү

3.1. Муниципаль мәгълүмат системалары түбәндәге процесста төзелә торган, әшкәртелә һәм туплана торган мәгълүмат нигезендә төзелә һәм файдаланыла:

жирлекнәң жирле үзидарә органнары эшчәнлеге;

жирле үзидарә органнарының хакимиятнәң федераль һәм региональ органнары, гражданнар һәм оешмалар белән мәгълүмати хезмәттәшлекне.

3.2. Муниципаль мәгълүмат системалары жирле үзидарә органнары каары белән, жирлек башкарма комитетының каары рәвешендә, жирлек бюджеты акчалары исәбеннән төзелә.

Жирлекнәң башкарма комитеты, «Дәүләт һәм муниципаль ихтияжларны тәэммин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алу өлкәндә контракт системасы турында» 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль законда каралган таләпләрне исәпкә алыш, жирлекнәң муниципаль ихтияжлары өчен муниципаль мәгълүмат системасын төзү буенча хезмәтләр күрсәтүгә заказ урнаштыра.

3.3. Муниципаль мәгълүмат системаларын эшләү (булдыру) аларны эшләү (булдыру) өчен техник мәмкинлек булган очракта ғамәлгә ашырыла.

3.4. Мәгълүмат системасын эшләү турында каар кабул итеп гән очракта жирлекнәң башкарма комитеты вәкилләре һәм мәгълүматлаштыру өлкәндә башка квалификацияле белгечләр катнашында эш төркеме төзелә, ул автоматлаштыру объектын тикшерә һәм муниципаль мәгълүмат системасын эшләүгә мәҗбүри тәртиптә мәгълүмат системасына таләпләр, мәгълүматны яклау ысуллары һәм ысуллары булган техник бирим төзи.

Мәгълүмат системасын эшли башлау өчен эшче төркемнәң барлык катнашучылары тарафыннан имзаланган техник бирим нигез булып тора.

3.5. Муниципаль мәгълүмат системасын файдалануга керту эксплуатациягә керту эксплуатациягә жаваплы системаны билгеләү һәм мәгълүматны яклау турында мәгълүмат булган жирлек башкарма комитеты каары нигезендә ғамәлгә ашырыла.

3.6. Муниципаль мәгълүмат системаларын эксплуатацияләү тәртибе, ғамәлдәгә законнар таләпләрен исәпкә алыш, оператор тарафыннан билгеләнә.

3.7. Сатып алулар өлкәсендә контракт системасын мәгълүмати тәэмін итү максатларында жирлекнен башкарма комитеты сатып алулар өлкәсендә региональ һәм муниципаль мәгълүмат системаларына карата Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән бердәм мәгълүмат системасы белән интеграцияләнгән сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасын төзөргә хокуклы.

Әлеге система тәэмін итәргә тиеш:

контракт системасы турында Федераль законның 1 статьясындагы 1 өлешиндә күрсәтелгән мәнәсәбәтләр кысаларында сатып алулар өлкәсендә контракт системасында катнашучыларга мәгълүмат (шул исәптән автоматлаштырылган) булдыру, эшкәрту, саклау һәм бирү;

2) туры килүне тикшереп тору:

а) заказчыга расланган һәм житкерелгән сатып алуларны гамәлгә ашыру өчен финанс белән тәэмін итү күләме турында мәгълүматка, сатып алулар планнарына кертелгән финанс белән тәэмін итү күләме турында мәгълүмат;

б) сатып алуларның план-графигына кертелгән мәгълүмат (алга таба шулай ук - план-графика), сатып алулар планнарында булган мәгълүмат;

в) сатып алулар башкару турында хәбәрнамәләрдә булган мәгълүмат, закупкалар турындагы документларда, план-графиклардагы мәгълүматта;

г) сатып алулар турындагы документлардагы житкерүчеләрне (подрядчыларны, башкаручыларны) билгеләү беркетмәләрендәге мәгълүматны;

д) контракт проекты шартларын тәэмін итүчене (подрядчыны, башкаручыны) билгеләү беркетмәсендә булган контракт төзелүче сатып алуда катнашучыга электрон документ рәвешендә жибәрелә торган контракт проекты шартларын;

е) заказчылар тарафыннан төзелгән контрактлар реестрына кертелгән контракт турында мәгълүмат, контракт шартлары;

3) контракт системасы турында Федераль законда каралган электрон документларны имзалау өчен көчәйтелгән квалификацияле булмаган электрон имза (алга таба - көчәйтелгән электрон имза) куллану;

4) житкерүчене (подрядчыны, башкаручыны) билгеләүдә электрон документ рәвешендә катнашуға заявкалар бирү, шулай ук сатып алуны гамәлгә ашыру турында хәбәрдә күрсәтелгән көнгә һәм вакытта мондый заявкаларга керү мөмкинлеген ачу. Шул ук вакытта сатып алуларда катнашучыларга әлеге файдалану мөмкинлеген ачу турында реаль вакыт режимында мәгълүмат алу мөмкинлеге тәэмін итепергә тиеш.

3.8. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системаларының эшләве һәм алардан файдалану тәртибе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 28 ноябрендәге «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмін итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә региональ һәм муниципаль мәгълүмат системаларына Бердәм таләпләр турында» 1091 номерлы каары белән билгеләнгән үзенчәлекләрне һәм таләпләрне исәпкә алыш, әлеге Нигезләмә белән билгеләнә. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 28 ноябрендәге 1091 номерлы каары белән расланган бердәм таләпләр "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә бердәм мәгълүмат системасының бердәм сайтында дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмін итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә бердәм мәгълүмат системасы белән тәэмін итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасы үзара хезмәттәшлегендә кулланылырга тиеш.

3.9. Әлеге Нигезләмәнең 3.7 пунктында күрсәтелгән мәгълүмати системаларны бердәм мәгълүмат системасы белән интеграцияләү түбәндәгә юллар белән гамәлгә ашырыла:

1) күрсәтелгөн системаларның бердәм мәгълүмат системасы белән бердәм мәгълүмат системасына гарантияләнгән тапшыруны һәм анда электрон документлар һәм мәгълүмат урнаштыруны тәэммин итә торган, контракт системасы турында Федераль законда каралган мәгълүмат системасы белән мәгълүмати үзара бәйләнеше. Мондый электрон документлар һәм мәгълүматны формалаштыру сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системаларында гамәлгә ашырылса, мондый электрон документларны һәм мәгълүматны бердәм мәгълүмат системасында урнаштыру сроклары турында Федераль законда каралган санны исәпләү мондый электрон документлар һәм мәгълүматны бердәм мәгълүмат системасына керү вакытын теркәү мизгеленнән башлана;

2) күрсәтелгөн мәгълүмат системаларыннан бердәм мәгълүмат системасы белешмәләре базаларыннан файдалану;

3) күрсәтелгөн системаларда эшкәртелә торган мәгълүматка карата бердәм технологик һәм лингвистик таләпләр билгеләү;

4) сатып алулар турында мәгълүматны рәсми сайтта урнаштыру.

3.10. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасында урнаштырылырга тиешле мәгълүматны формалаштыру тәртибе, әлеге системаны төзегәндә һәм эксплуатацияләгәндә кулланыла торган мәгълүмати технологияләр һәм техник чарапар, контракт системасы турында Федераль законның 4 статьясындағы 10 өлеше таләпләрен үтәү максатларында дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэммин иту өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә бердәм мәгълүмат системасы булган муниципаль мәгълүмат системасын әлеге системаларны теркәгәннән соң, контракт системасы турында Федераль законның 4 статьясындағы 6 өлешендә каралган тәртиптә гамәлгә ашыру максатларында интеграцияләү мөмкинлеген тәэммин итәргә тиеш. Шул ук вакытта муниципаль мәгълүмат системасын бердәм мәгълүмат системасында теркәү контракт системасы турында Федераль законның 4 статьясындағы 6 өлеше нигезендә Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла. Бердәм мәгълүмат системасы белән интеграцияләнгәннән соң сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасы башка мәгълүмат системалары белән хезмәттәшлекне тәэммин итәргә тиеш.

3.11. Муниципаль мәгълүмат системалары операторлары мәгълүмат системаларындағы мәгълүматның дәреслеге, шулай ук жирлекнең хокукий актларында башкасы билгеләнмәгән булса, аны вакытында актуальләштергән өчен җаваплы.

IV. Муниципаль мәгълүмат ресурсларыннан файдалану

4.1. Муниципаль мәгълүмат ресурсларыннан файдалану, жирлекнең тиешле мәгълүмат ресурсларыннан файдалану тәртибен билгели торган каарлары (норматив хокукий актлары) нигезендә муниципаль мәгълүмат системалары операторлары белән килештереп башкарыла.

4.2. Муниципаль мәгълүмат ресурсларыннан жирле үзидарә органнары мәнфәгатьләрендә файдалану, органнар арасында мәгълүмати алмашу, аларның компетенциясе һәм эшчәнлеге мәсьәләләре буенча түләүсез нигездә башкарыла.

4.3. Муниципаль мәгълүмат ресурсларыннан (тиешле муниципаль мәгълүмат системасыннан мәгълүмат алу) кызыксынучы зат муниципаль мәгълүмат системасы операторына юллама нигезендә башкарыла.

4.4. Муниципаль мәгълүмат ресурсларыннан файдалану мәгълүмат системалары операторлары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4.5. Конфиденциаль мәгълүмат категориясенә яисә шәхси мәгълүматларга карамаган муниципаль мәгълүмат ресурсларыннан файдалану элемтә һәм мәгълүмат чөлтәрләре, Интернетны да кертеп, аша гамәлгә ашырылырга мөмкин.

4.6. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасында бердәм мәгълүмат системасында кулланыла торган белешмәлек, реестрлар һәм классификаторлар кулланылырга тиеш.

4.7. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасы һәм бердәм мәгълүмат системасы арасында мәгълүмат алмашуга таләпләр, телекоммуникация каналлары буенча мәгълүмат тапшыруның ысуллары, сроклары (чорлылығы) мондый алмашу кысаларында бердәм мәгълүмат системасын куллану тәртибе белән билгеләнә, аны билгеләү контракт системасы турында Федераль законның 4 статьясындагы 6 өлешендә каралган.

4.8. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасыннан бердәм мәгълүмат системасына тапшырыла торган мәгълүмат һәм документлар бердәм мәгълүмат системасында һәм контракт системасы турында Федераль законның 5 статьясындагы 3 өлешендә каралган электрон мәйданчыкларда көчәйтелгән электрон имза белән имзалана.

4.9. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасы тәбәк һәм муниципаль системалардан файдаланучыларның тәүлек буе түләүсез файдалана алуын тәэммин итәргә тиеш (Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 28 ноябрендәге каары белән расланган 12 һәм 13 бердәм таләпләрдә каралган очраклардан тыш). N 1091) курсәтелгән системаларда урнаштырылган мәгълүматка танышу һәм файдалану өчен, шулай ук аны автоматик (кеше катнашыннан башка) программа-аппарат чарапары белән эшкәрту өчен.

4.10. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасы мондый системадагы мәгълүматны бердәм мәгълүмат системасында урнаштыруны тәэммин итәргә тиеш, шул исәптән аны "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтта бастырып чыгару максатларында.

4.11. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасы экран формаларын тиешле мәгълүматлар белән тутыру, электрон документны әлеге системаларның тиешле бүлегендә аерым файл рәвешендә, шулай ук региональ һәм муниципаль системаларның башка мәгълүмат системалары белән үзара хезмәттәшлеге юлы белән урнаштыруны тәэммин итәргә тиеш.

4.12. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасын программалы тәэммин итү түбәндәгеләрне тәэммин итәргә тиеш:

а) электрон документлар һәм мәгълүмат хәрәкәте тарихы турында, шул исәптән муниципаль системада мәгълүматны формалаштыру, имзалау, урнаштыру, үзгәрту һәм алу, мондый гамәлләрнең төгәл вакыты һәм эчтәлеге турында белешмәләрне, шулай ук курсәтелгән гамәлләрне гамәлгә ашыручы затлар турында мәгълүматны теркәү һәм саклау;

б) муниципаль системада урнаштырылган мәгълүматның бөтенлеге һәм һәркем файдалана алырлық булуы;

в) мәгълүматны муниципаль системада урнаштыру датасын һәм вакытын, шулай ук бу системада мәгълүматның соңғы үзгәрү датасын һәм вакытын билгеләү мөмкинлеге бирү;

г) әлеге системалардан файдаланучыларның корректлы булмаган гамәлләре вакытында муниципаль системаның эшкә сәләтлелеген саклап калу;

д) муниципаль системаның яисә аның компонентларының базасын торғызу максатларында мәгълүматның һәм документларның резерв күчермәсе.

V. Муниципаль мәгълүмат системаларын исәпкә алу

5.1. Муниципаль мәгълүмат системаларын исәпкә алу Гамәлгә тапшырылған муниципаль мәгълүмат системалары түрінде белешмәләр реестрына көртү буенча гамәлләр жыелмасыннан гыйбарәт. Мәгълүмат системасының аерылғысыз өлешиен тәшкил итүче мәгълүмати ресурслар аның составында исәпкә алына.

Муниципаль мәгълүмат системалары реестрын төзу, алып бару һәм техник яктан тәэммин иту функцияләрен җирлекнең башкарма комитеты билгеләгән Реестр операторы гамәлгә ашыра.

5.2. Реестр түбәндәге максатларга ирешу өчен төзелә:

- яңа төзелгән, гамәлдәге һәм бетерелгән муниципаль мәгълүмат системаларын исәпкә алуға нигезләнгән муниципаль мәгълүмат системаларының бердәм мәгълүматтың булдыру;

- мәгълүмат ресурсларыннан санкцияләнгән файдалану мөмкинлеген тәэммин иту;

- идарәне мәгълүматлаштыру өлкәсендә программа һәм техник чишелешләрне унификацияләү;

- муниципаль мәгълүмат системалары һәм алардагы муниципаль мәгълүмат ресурслары түрінде статистик мәгълүматлар туплау һәм алар нигезендә аналитик мәгълүмат формалаштыру;

- муниципаль мәгълүмат системаларын үстерү тенденцияләрен анализлау.

5.3. Реестрда әлеге Нигезләмәнен 1 нче күшымтасы нигезендә белешмәләр бар һәм Арча муниципаль районның рәсми сайтына урнаштырыла.

5.4. Реестрның оператив идарәсе мәгълүматны көртү процессларын автоматлаштыруның максуслаштырылған чараларыннан файдаланып, тиешле мәгълүматлар базасын озата барып, гамәлдәге классификаторлар һәм кодлардан файдаланып, шундай ук билгеләнештәге автоматлаштырылған системалар белән интеграцияләнә.

5.5. Реестр кулланучылары Реестр операторы тарафыннан билгеләнә.

5.6. Реестр кулланучылары:

- Реестр мәгълүматыннан файдалана ала;
- Реестр мәгълүматлары нигезендә формалаша торган аналитик һәм белешмә материаллар алалар;

- Реестр операторына үз тәкъдимнәрен һәм муниципаль мәгълүмат системаларын исәпкә алу процедурапарын юллыйлар.

5.7. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасының программалы тәэммин ителеше һәм техник чаралары электрон журналда курсәтелгән системада мәгълүмат булдыру һәм урнаштыру операцияләрен исәпкә алуны, шулай ук андан контракт системасы түрінде Федераль законда каралған мәгълүматны һәм документларны бердәм мәгълүмат системасына күчерүне тәэммин итәргә һәм суд, хокук саклау органнары һәм сатып алулар өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле органнар гарызnamәләре буенча Россия Федерациясе законнарында каралған тәртиптә һәм очракларда әлеге электрон журналлардан өзөмтәләр формалаштырырга (төзөргә) мөмкинлек бирергә тиеш.

5.8. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасы әлеге системада урнаштырыла торган мәгълүматны 10 ел дәвамында, әгәр Россия Федерациясенең норматив хокукий актларында башкасы каралмаган булса, саклауны тәэммин итәргә тиеш.

VI. Реестрны формалаштыру тәртибе

6.1. Реестрга керту өчен файдаланыла торган муниципаль мәгълүмат системалары түрінде белешмәләр тапшыру бурычлары муниципаль мәгълүмат системалары операторларына йөкләнә.

6.2. Муниципаль мәгълүмат системаларын Реестрга керту өчен муниципаль мәгълүмат системалары операторлары вәкаләтле белгечә түбәндәге документларны тапшыра:

- әлеге Нигезләмәнең 2 нче күшымтасы нигезендә форма буенча гариза;
- әлеге Нигезләмәнең 3 нче күшымтасы нигезендә муниципаль мәгълүмат системасының (электрон һәм көгазь варианларда) теркәү картасы;
- мәгълүмат системасын классификацияләү операторы тарафыннан гамәлдәге законнар нигезендә шәхси мәгълүматларның мәгълүмат системасы классын урнаштыру акты (шәхси мәгълүматларның мәгълүмат системасында эшкәртелгән очракта).

6.3. Кергән документлар 6.2 пункты нигезендә 14 көнгө қадәр карала. Кабул ителгән карап нәтижәләре буенча мәрәҗәгать итүчегә дәлилләнгән язма жавап жибәрелә.

6.4. Исәпкә алу объекты түрінде күрсәткечләр реестрына керту нәтижәләре буенча мәрәҗәгать итүчегә әлеге Нигезләмәнең 4 нче күшымтасы нигезендә форма буенча документ бирелә.

6.5. Реестрга түбәндәге очракларда мәгълүмат системалары түрінде мәгълүмат кертелми:

- тапшырылған документларның һәм аларда булған белешмәләрнең гамәлдәге законнар таләпләренә туры килмәве;
- хисап объекты түрінде дөрес булмаган һәм (яисә) тулы булмаган мәгълүмат күзәллаулары.

VII. Реестрга үзгәрешләр керту

7.1. Реестрга үзгәрешләр түбәндәге очракларда кертелә:

- яңа муниципаль мәгълүмат системасын файдалануга керту;
- гамәлдәге муниципаль мәгълүмат системаларына үзгәрешләр керту;
- муниципаль мәгълүмат системаларын эксплуатацияләүне туктату, шулай ук алар нигезендә яңа мәгълүмат системалары булдыруга китерә торган гамәлдәге муниципаль мәгълүмат системаларына шактый үзгәрешләр, ёстәмәләр керту.

7.2. Реестрга үзгәрешләр керту муниципаль мәгълүмат системалары операторлары тарафыннан бирелә торган мәгълүматлар нигезендә Реестр операторы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

7.3. Реестрдагы мәгълүматны үзгәрту түрүндагы белешмәләр әлеге Нигезләмәнең 7.1 пунктында күрсәтелгән хәлләр барлыкка килгән вакыттан алып 10 көн эчендә Реестр операторына мәгълүмат системасы операторы тарафыннан жибәрелә.

7.4. Реестрга үзгәрешләр керту түрүндагы документларны карау алар кергән көннән алып 2 атна эчендә гамәлгә ашырыла, муниципаль мәгълүмат системасы операторы кабул ителгән карап түрінде хәбәр итә.

7.5. Реестр операторы Реестрга кертелә торган үзгәрешләр түрүндагы мәгълүматларны сакларга тиеш.

VIII. Муниципаль мәгълүмат системаларында булған мәгълүматны һәм муниципаль мәгълүмат ресурсларын яклау

8.1. Мәгълүматны яклау түбәндәгеләргә юнәлдерелгән хокукий, оештыру һәм техник чарапар кабул итүдән гыйбарәт:

- мәгълүматны хокуксыз файдаланудан, юкка чыгарудан, модификацияләүдән, блоклаудан, туплаудан, бирүдән, таратудан, шулай ук мондый мәгълүматка карата башка хокуксыз гамәлләрдән яклауны тәэммин итү;
- чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген саклау;
- мәгълүммәттән файдалану хокуқын гамәлгә ашыру.

8.2. Муниципаль мәгълүмат системалары операторлары түбәндәгеләрне тәэммин итәргә тиеш:

- мәгълүммәттән файдалану хокуку булмаган затларга мәгълүммәттән рәхсәт ителмәгән файдалана алуны булдырмау һәм (яисә) аны тапшыру;
- мәгълүматка рәхсәт ителмәгән фактларны вакытында ачыклау;
- мәгълүммәттән файдалану тәртибен бозуның тискәре нәтижәләре мәмкинлеген кисәтү;
- мәгълүматны эшкәртүнөң техник чарапарына йогынтыны булдырмау, нәтиҗәдә аларның эшчәнлеге бозыла;
- муниципаль мәгълүмат системасындағы белешмәләрнөң резерв күчермәсе;
- аңа карата санкциясез керү нәтижәсендә модификацияләнгән яисә юк ителгән мәгълүматны кичекмәстән торғызу мәмкинлеге;
- мәгълүматның якланганлығы дәрәҗәсен дайими контролльдә тоту.

8.3. Муниципаль мәгълүмат системаларын төзегендә һәм эксплуатацияләгендә кулланыла торган мәгълүматны яклау методлары һәм ысууллары гамәлдәге законнар таләпләренә туры килергә тиеш.

8.4. Мәгълүматны яклау буенча гамәлдәге законнар таләпләрен үтәу өчен жаваплылық муниципаль мәгълүмат системалары операторларында ята.

8.5. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасын төзегендә һәм файдаланганда мәгълүматны яклау өлкәсендәге мөнәсәбәтләрне, шулай ук электрон имзаны куллану өлкәсендәге таләпләрне жайга сала торган Россия Федерациясенең закон һәм башка норматив хокукий актларында каралган таләпләр үтәлергә тиеш.

8.6. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасы эшендә планлы тәнәфесләрнөң суммар дәвамлылығы бердәм мәгълүмат системасы эшендә планлы тәнәфесләрнөң суммар дәвамлылығына куела торган таләпләргә туры килергә тиеш.

Мәгълүмати системалардан файдаланучыларның сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасында урнаштырылган мәгълүматка керүе мәмкин булмаган планлы техник эшләр үткәру зарурлығы булганда, бу хакта хәбәр рәсми сайтының төп битендә (ул булганда) эшләр башланганчы кимендә бер тәүлек кала, шулай ук бердәм мәгълүмат системасының рәсми сайтында урнаштырылыша тиеш.

8.7. Сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасы эшендә планнан тыш өзеклекләр барлықа килгән очракта, бу системада урнаштырылган мәгълүммәттән мәгълүмат системаларыннан файдаланучыларның файдалана алуын тәэммин итү мәмкинлеге булмауга китеrerлек йә сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасыннан мәгълүматны бердәм мәгълүмат системасына тапшыру мәмкинлеге булмаган очракта, сатып алулар өлкәсендә муниципаль мәгълүмат системасының рәсми сайтында (алар булган очракта), шулай ук керү мәмкинлеге туктатылғаннан соң 2 сәгатьтән артмаган вакытта бердәм мәгълүмат системасының рәсми сайтында мәгълүматны алу мәмкинлеген туктату сәбәпләре, датасы һәм вакыты, шулай ук мәгълүматны яңадан алу датасы һәм датасы курсәтелгән белдерү урнаштырыла.

Муниципаль берәмлекләрдә мәгълүмат
системалары турындағы нигезләмәгә
1 нче күшымта

Муниципаль мәгълүмат системалары реестрында булган МӘГЪЛҮМТЛАР

1. Гомуми белешмәләр (объектның теркәү номеры, исеме, билгеләнеше, функцияләре, эшләү стадиясе һәм чираты, структурасы, эчтәлеге).
2. Реестрда объектны теркәү турында (белешмәләрне теркәү датасы, белешмәләрне үзгәрту датасы, объект турында белешмәләрне төшереп калдыру датасы, объектны теркәү өчен нигез).
3. Мәгълүмати системаны формалаштыру һәм актуальләштеру чыганаклары (алга таба - ИС) турында, яңарту чоры турында.
4. ИС төзү, эксплуатациягә кертү өчен нигез булган документлар турында.
5. Гамәлгә керту елы турында.
6. Финанслау чыганаклары һәм күләмнәре турында.
7. ИС уйлап табучы, уйлап табучы яғыннан ИСны хуплау срокы турында.
8. ИС операторы турында.
9. ИС эшчәнлеге тәртибен билгели торган документлар турында.
10. Эшләү һәм гамәлгә ашыру тирәлеге турында (операция системы, мәгълүматлар базалары белән идарә итү системы), озата бару технологияләре һәм мәгълүматны эшкәрту режимы, Интернет чөлтәренә тоташтырулар барлығы турында.
11. ЯС жайланмасы урыны турында.
12. ИС тагы лицензияләр, сертификатлар, таныклыклар, аттестатлар турында.
13. ИС ның тышкы файдаланучылары турында.

(Бланкта)

беремлеклэрдэ мэгълумат системалары
турындағы нигезләмәгә
2 нче күшымта

Авыл _____
башлыгына _____
жирлеге _____

Муниципаль мэгълумат системалары реестрына керту турында
ГАРИЗА

1. _____
(гариза бируче оешманың тулы исеме)

исеменнән _____ реестрда теркәүне сорый
(Ф.И.А. житәкче)

муниципаль мэгълумат системалары

(мэгълумат системасының тулы исеме)

2. Муниципаль мэгълумат системалары турындағы нигезләмә белән таныш.

3. Документларны карау һәм исәпкә алу процессында безгә оештыру характеристы һәм үзара хәзмәттәшлек мәсьәләләре буенча оператив хәбәр итү өчен, без вәкаләтле

(Ф.И.Аи., вәкаләтле зат вазыйфасы,

тел., факс, E-mail)

4. Безнең реквизитлар:

Исем:

Почта адресы:

Телефон, факс:

e-mail:

http:

5. Тубәндәге документлар исемлеге:

1. Мэгълумат системасын эксплуатациягә керту турында күрсәтмә бирү документының күчермәсе.

2. Муниципаль мэгълумат системасының теркәү картасы.

3. Шәхси мэгълуматларның мэгълумати системасын классификацияләү акты (кирәк булганда).

4. _____

6. Гаризада һәм күшымтада бирелә торган документлардагы белешмәләрнең дөреслеген тубәндәгеләр раслый:

Вазыйфа _____
ФИАи _____

МӨНЕР УРЫНЫ

Муниципаль берэмлекләрдә мәгълүмат
системалары турындағы нигезләмәгә
3 нче күшымта

Муниципаль мәгълүмат системасында ТЕРКӘЛҮ КАРТАСЫ

1.	Тұлы исеме	
2.	Кыскартылған исеме	
3.	Объектны билгеләү	
4.	Объект функцияләре	
5.	Стадия һәм әшләнмәләр чираты	
6.	Объект структурасы	
7.	Объектның әттәлеге	
8.	ИС формалаштыру һәм актуальләштеру чыганаклары	
9.	Яңарту чоры	
10.	Исеме, датасы, документның номеры - ИС (модернизацияләү) булдыру өчен нигезләр	
11.	Исеме, датасы, документның номеры - ИСны эксплуатациягә көртү өчен нигез	
12.	Гамәлгә көртү елі	
13.	Бюджет чарапарын финанслау құләме	
14.	Башкаручының исеме (әзерләүчे)	
15.	Эшкөртүче яғыннан ярдәм итү срогы	
16.	Оператор	
17.	ИС урнаштыру урыны	
18.	ИС әшчәнлеге тәртибен	

*ОС - операция системы.

** СУБД - мәгълуматлар базасы белән идарә итү системасы.

* * * * ИР - мэгълумат ресурсы.

* * * * * БД - мәгълуматтар базасы.

* * * * * Жирлекнөң башкарма комитеты тарафыннан күрсәтелгэн хезмәтләр реестры нигезендә гражданнарга һәм оешмаларга.

Муниципаль берәмлекләрдә мәгълүмат
системалары турындағы нигезләмәгә
4 нче күшымта

Муниципаль мәгълүмат системалары
ИСЕМЛЕГЕ

РЕЕСТР

№ _____ исәпкә алу объектының идентификация коды

(мәгълүмат системасының тулы исеме)

(мәгълүмат системасы операторы)

Реестрга белешмәләр көртү датасы _____

Вазыйфа _____
_____ ФИАи